

Systematiskt förbättringsarbete med stöd av SKaPa

TEXT: PER HJALMARSSON, VERKSAMHETSUTVECKLARE SKaPa
Artikeln är hämtad ur SKaPa Årsrapport 2018

Antalet tandkliniker som ansluter sig till SKaPa ökar successivt vilket innebär att fler och fler arbetsplatser får möjlighet att följa upp sina resultat och processer. Samtliga folktandvårdsorganisationer levererar idag data till registret och kliniker inom privattandvården ansluter sig i rask takt. SKaPas rapporter möjliggör för organisationer och enskilda kliniker att jämföra sina verksamheter och finna förbättringsområden vad gäller kvalitet, effektivitet och patientsäkerhet – allt i syfte att skapa största möjliga värde för patienterna. Att framgångsrikt omsätta resultaten i dessa rapporter till praktiskt förändringsarbete är ofta en utmaning. Ett av SKaPas syften är att bidra till att detta är blir möjligt.

Sedan 2013 stödjer SKaPa intresserade kliniker vad gäller systematiskt förbättringsarbete. En arbetsmodell provades då i ett pilotprojekt tillsammans med åtta tandkliniker i tre regioner. Projektet har därefter följts av ytterligare två omgångar med vårdutvecklingsprojekt 2015–2017 och 2017–2018. Totalt har 22 unika klinikprojekt bedrivits inom sex folktandvårdsorganisationer och Praktikertjänst. SKaPa bistår i klinikprojekten med både processtöd och specialanpassade, unika rapportunderlag.

Projekten startar genom en intresseanmälan till SKaPa. Anmälda kliniker formerar projektgrupper med deltagare från olika yrkeskategorier, vilka samlas under en dag för ett uppstartsmöte. Vid detta möte presenteras SKaPa och tankar kring hur man på ett systematiskt sätt kan bedriva förbättringsarbete. De deltagande klinikerna har vid detta möte ibland redan funnit områden som de önskar förbättra. I annat fall ges då möjligheter att genom SKaPas rapporter, jämföra sina resultat och processer med andra kliniker i syfte att finna uppslag till vårdutvecklingsprojekt. Efter detta uppstartsmöte stödjer SKaPa de enskilda projekten genom återkommande processtöd, mätningar och telefonmöten. Målet är att efter ca 18 månader kunna sammanfatta klinikprojekten. Detta sker genom ett gemensamt avslutningsmöte där klinikerna redovisar resultaten av sina projekt och diskuterar de erfarenheter man gjort på vägen.

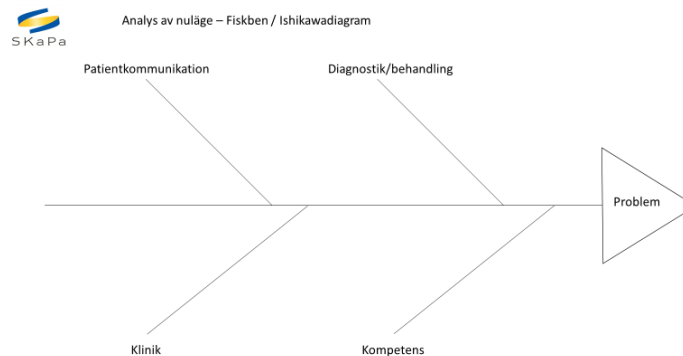
SKaPas modell för systematiskt förbättringsarbete utgår från tre grundläggande frågeställningar:

- Vad vill kliniken åstadkomma? (mål)
- Hur vet man att en förändring innebär en förbättring? (mätning)
- Vilka är förslagen till förbättringar? (förbättringsidéer)

DE VERKTYG SOM ANVÄNDS UNDER PROJEKTEN ÄR:

A3. Ett formulär där man vid projektstart formulerar de problem man upplever, vad det leder till och vilket mål man har med sitt projekt. Formuläret kompletteras under projektets gång och utgör till slut en sammanfattning av projektet.

FISKBENSANALYS. (Ishikawadiagram). En djupare analys av problemställningen där man kartlägger möjliga orsaker till det upplevda problemet

PGSA-HJUL. Ett eller flera formulär där olika förbättringsidéer testas och mäts var och en för sig. Hjulet beskriver fyra faser:

- P (Planera): Förbättringsidén beskrivs och mått och mål definieras.
- G (Göra): En beskrivning av vad som behöver göras för att förändringsidén ska kunna omsättas till praktiskt arbete.
- S (Studera): Här redovisas genom återkommande mätningar, utfallet av förändringen.
- A (Agera): Resultat och erfarenheter av förbättringsidén sammanfattas. Man drar slutsatser kring om förändringen varit framgångsrik och i så fall ska bli en rutin.

DAGBOKSANTECKNINGAR. En loggbok där man under projektets gång för anteckningar kring vad som görs och de erfarenheter man får av förändringsarbetet. Under våren 2019 startade åtta nya vårdutvecklingsprojekt i samarbete med Region Östergötland och Region Kronoberg. Ett gemensamt uppstartsmöte möjliggjorde för organisationerna att bilda nätverk kring vårdutveckling. De deltagande kliniker kommer under projektets gång kunna följa varandras arbeten via en lösenordsskyddad inloggning på SKaPas webbplats.

För vidare information kring vårdutveckling, se länk:

<http://www.skapareg.se/vardutveckling/>